

KOOPERATİFLER VE ÜST KURULUŞLARI DENETİM KURULU ÜYELERİNİN GENEL KURUL TOPLANTILARINA SUNACAKLARI DENETİM KURULU RAPORUNUN USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN TEBLİĞ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, kooperatif ve üst kuruluşlarının denetim kurulu üyelerinin, mevzuat uyarınca kendilerine yüklenen işlem ve hesapları denetleme görev ve yetkisini yerine getirdikten sonra, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 67 nci maddesi uyarınca hazırlayarak genel kurul toplantılarına sunacakları "Denetim Kurulu Raporu"na ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ hükümleri, 24/04/1969 tarih ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa tabi olan Bakanlığımız görev alanındaki kooperatifler, kooperatif birlikleri, kooperatif merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği hakkında uygulanır.

Hukuki Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 13 üncü maddesi ile 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 86 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının 5 inci bendi hükmüne dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetim Kurulu Raporu Genel İlkeleri

MADDE 4 – (1) Denetim kurulu raporunda; Raporun görüşüleceği genel kurul toplantı tarihi, incelemenin ait olduğu dönem ve düzenleme tarihi belirtilir. Raporun tüm sayfaları, düzenleyen denetim kurulu üyesi veya üyeleri tarafından imzalanır.

(2) Rapor, genel kurulda görüşülecek döneme ilişkin tüm işlem ve hesapları kapsayacak şekilde ayrıntılı bilgiler içerir. Rapor, açık, öz ve düzgün bir dille yazılır.

(3) Raporda, ortaklar ve diğer kişiler nezdinde yanlış kanaat uyandırıcı, gerçeğe aykırı ifadelere yer verilemez.

(4) Denetim kurulu raporu, ilgili olduğu genel kurul toplantı tarihinden en az 15 gün önce düzenlenerek yönetim kuruluna teslim edilir. Daha sonra rapor içeriğinde herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(5) Bu Tebliğdeki esaslara uygun olarak düzenlenmeyen denetim kurulu raporları, genel kurullarda görüşülemez ve kabul edilemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetim Kurulu Raporunda Bulunması Zorunlu Hususlar

Denetim Kurulu Raporunun İçeriği

MADDE 5 – (1) Denetim kurulu raporunun, aşağıda belirtilen bölüm ve konuları içerecek şekilde düzenlenmesi esastır.

a) Kuruluş işlemleri bölümü

1) Yeni kurulan kooperatif veya üst kuruluşlarında, kuruluş işlemleri için yapılan harcamalar ve buna ilişkin muhasebe kayıtları incelenir, kuruluş işlemlerinde herhangi bir usulsüzlük bulunup bulunmadığı raporda belirtilir.

2) Kooperatif veya üst kuruluşun unvanında, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa aykırı olarak, kamu kurum ve kuruluşunun ismine yer verilip verilmediği açıklanır.

b) Yönetim kurulu ve personel işlemleri bölümü

1) Yönetim kurulu üyelerinin, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve Kooperatif anasözleşmesinde öngörülen üyelik şartlarını taşıyıp taşımadığı yönünde yapılan araştırma neticesine yer verilir.

2) Raporun ilgili olduğu dönemde, yönetim kurulu toplantı nisabı kaybedilmiş ise, denetim kurulu tarafından gecikilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağrılıp çağrılmadığı belirtilir.

3) Yönetim kurulu üyeleri hakkında, kooperatifi zarara uğraticı eylemleri dolayısıyla açılmış hukuki sorumluluk davası veya göreve devam konusunu etkileyecek nitelikte Kooperatifler Kanununda belirtilen suçlarla ilgili açılmış kamu davası bulunmakta ise, davaya ilişkin genel bilgilere yer verilir.

4) Yönetim kurulu üyelerine, genel kurulca belirlenen aylık ücret, huzur hakkı, risturn ve yolluk dışında başka bir ad altında veya belirlenen bu tutarların üzerinde ödeme yapılıp yapılmadığı belirtilir.

5) 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve kooperatif anasözleşmesine aykırı olarak, genel kurulun devir ve terk edemeyeceği yetkilerin yönetim kurulu üyelerince kullanılıp kullanılmadığı, bu bağlamda; gayrimenkul alımında ve satımında takip edilecek usul ile alınacak gayrimenkulün niteliği, yeri ve azami fiyatı ile satılacak gayrimenkulün asgari fiyatıyla ilgili genel kurul kararına uygun hareket edilip edilmediği, imalat ve inşaat işlerinin genel kurulca belirlenen yöntemle yapılıp yapılmadığı açıklanır.

6) Yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif memurlarının, kooperatifle, kooperatif konusuna giren bir ticari muamele yapıp yapmadıkları belirtilir.

7) Yapı kooperatiflerinde, genel kurulca alınması kararlaştırılan gayrimenkullerin alımının, kat karşılığı arsa devralınmasının, yönetim kurulunca tapu devri veya tapuya şerh verdirilecek bir satış vaadi sözleşmesi ile yapılıp yapılmadığına yer verilir.

8) Yönetim kurulu üyelerinin, kooperatife ait defter ve belgeleri incelenmek üzere denetim kuruluna verip vermedikleri, bu konuda herhangi bir sıkıntı yaşanıp yaşanmadığı ortaya konulur.

9) Genel kurul toplantısına sunulan yönetim kurulu yıllık çalışma raporunun, kooperatifin gerçek durumunu yansıtır şekilde eksiksiz ve hatasız hazırlanıp hazırlanmadığı açıklanır.

10) Müdür ve kooperatif memurlarına ödenen ücretler kapsamında, ilgililerin sigorta primlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna tam ve zamanında yatırılıp yatırılmadığı belirtilir.

c) Ortaklık işlemleri bölümü

1) Genel kurul toplantısına ilişkin ortaklar listesinin, kooperatif anasözleşmesinde belirtilen bilgileri içerir şekilde düzenlenip düzenlenmediği belirtilir.

2) Kooperatife ortak kaydedilen veya ortaklığı sona erenlerle ilgili olarak yönetim kurulu kararları alınıp alınmadığına yer verilir.

3) Genel kurul toplantısına ilişkin düzenlenen ortaklar listesinin, kooperatifin ortaklar defterindeki kayıtlarla uygunluk içerisinde bulunup bulunmadığı, bu bağlamda, genel kurul toplantısına katılma hakkı bulunmayanların ortaklar listesinde yer alıp almadığı, yapı kooperatifleri hariç olmak üzere diğer kooperatiflerde genel kurul tarihinin üç ay öncesinden ortak olmayanların listede yer alıp almadığı, haklarında alınan çıkarma kararı kesinleşmeyen ortakların listede kayıtlı olup olmadıkları hususlarına yer verilir.

4) Yapı kooperatiflerinde, genel kurulca kararlaştırılan ortak sayısının üzerinde ortak kaydedilip kaydedilmediği belirtilir.

5) Anasözleşmede gösterilmeyen sebeplerle ortaklıktan ihraç olup olmadığı, haklarındaki çıkarma kararı kesinleşmeyen ortakların yerine yeni ortak alınıp alınmadığı açıklanır.

6) Kooperatif ortakları tarafından, yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif personeli hakkında, denetim kuruluna intikal ettirilmiş şikayetler var ise, bu konularda yapılan incelemelerden bahsedilir.

7) Yönetim kurulu tarafından, ortaklar arasında hak ve vecibelerde eşitlik ilkesine uygun hareket edilip edilmediği konusunda açıklama yapılır.

ç) Defter ve belgeler bölümü

1) Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca tutulması zorunlu olan, yevmiye defteri, defteri kebir, envanter ve bilanço defteri, yönetim kurulu karar defteri ve genel kurul karar defterinin kullanılıp kullanılmadığı belirtilir.

2) Yevmiye defteri kayıtlarının kanunda öngörülen sürede yapılıp yapılmadığı, kayıt nizamına uyulup uyulmadığından bahsedilir.

3) Envanter ve bilanço defterine, kooperatifin dönem sonu bilançosu ile dönem başı açılış bilançosunun işlenip işlenmediği açıklanır.

4) Yevmiye ve envanter defterlerinin, kanunda öngörülen süre içerisinde noter kapanış tasdikinin yaptırılıp yaptırılmadığı ortaya konulur.

5) Defterler ile saklanması zorunlu olan belgelerin, Türk Ticaret Kanununda öngörülen süreyle saklanıp saklanmadığı belirtilir.

6) Muhasebe kayıtlarında yer alan tahsilat ve ödemelerin tümünün kanunen geçerli belgeye dayanıp dayanmadığı açıklanır.

d) Bilanço, gelir gider farkı hesabı ve mali durum bölümü

1) Bilanço ve gelir gider tablosunun, kooperatifin muhasebe defterlerine uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı, yanlış, eksik bilgi bulunup bulunmadığı, bilanço kalemlerinin ayrıntılı bilgi içerip içermediği ortaya konulur.

2) Bilanço ve gelir gider tablosunun muhasebe standartları ve ilkelerine göre düzenlenip düzenlenmediği belirtilir.

3) Bir önceki genel kurulda görüşülerek kabul edilen bütçe ile gerçekleşen bilanço kalemlerinin uyumlu olup olmadığı açıklanır.

4) Bilançoda "Hazır Değerler", "Menkul Kıymetler" bölümünde yer alan tutarların fiilen bulunup bulunmadığı sayım ile tespit edilir ve sayım sonuçlarına raporda yer verilir.

5) Kooperatifin alacaklarının hangi işlemlerden kaynaklandığı, alacakların takibi ve tahsili konusunda yönetim kurulunca gerekli gayret ve titizliğin gösterilip gösterilmediği belirtilir.

6) Kooperatif kayıtlarında görünen avansların ayrıntılı dökümü ile bu avansların kooperatifin amaç ve faaliyeti kapsamında verilir verilmemesi, avans kapatma işlemlerinde süre ve belge yönünden gerekli titizliğin gösterilip gösterilmediği ortaya konulur.

7) Kooperatifin genel olarak borçlarının dökümü, gerçek bir mal veya hizmet alımına dayanıp dayanmadıkları, borçların vadesinde ödenmesi konusunda yönetim kurulunca gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığı doğrultusunda açıklama yapılır.

8) Ortaklardan yapılan her türlü tahsilatın kayıtlara eksiksiz intikal ettirilip ettirilmediği, gecikme faizi tahakkuk ve tahsilatlarının yapılıp yapılmadığı belirtilir.

9) Vergi ve diğer yasal yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilip getirilmediği, kooperatif faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında herhangi bir faiz, gecikme cezası ödenmiş ise bunların dökümü, nedenleri ve bilançoda açık olarak yer verilir verilmemesi açıklanır.

10) Genel yönetim giderlerinin usulüne uygun, kooperatifin iş hacmiyle uyumlu olup olmadığı ortaya konulur.

11) Kooperatifin ilgili faaliyet dönemindeki işlemleri neticesinde olumlu gelir gider farkı oluşmuş ise, bu farkın 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve kooperatif anasözleşmesi hükümlerine uygun olarak dağıtımının yapılıp yapılmadığı, işlemler neticesinde menfi gelir gider farkı oluşmuş ise, bu farkın 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve kooperatif anasözleşmesi hükümlerine uygun olarak karşılanıp karşılanmadığı belirtilir.

12) Yukarıda yer verilen tespitler çerçevesinde, kooperatifin mali durumu hakkında genel bir değerlendirme yapılır.

e) Arsa alımı ve inşaat çalışmaları bölümü

1) Arsa alımı gerçekleşmiş ise, arsanın kooperatif amaçlarına uygun olup olmadığı, alım bedeli, yapılan ödemelerin tutarı belirtilir.

2) İnşaat yapımına başlanmış ise, projelerin ilgili belediyece onaylanıp onaylanmadığı, yapı ruhsatı alınıp alınmadığı belirtilir.

3) Yapımcı firma veya taşeronlarla düzenlenen sözleşmelerin kooperatif menfaatlerine, ihale sonucuna veya piyasa koşullarına uygun olup olmadığı ortaya konulur.

4) Yüklenicilere yapılan ödemelerin, düzenlenen sözleşme hükümlerine uygun olup olmadığı açıklanır.

5) Yüklenicilerin hazırladığı hak ediş raporlarının, imalatın durumuna, teknik şartnameye ve sözleşmeye uygun olup olmadığı belirtilir.

6) İnşaatın, onaylı projeye, yapı ruhsatına uygun gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği belirtilir.

7) İlgili faaliyet döneminde gerçekleşen imalat düzeyinin, iş planlarına uygun olup olmadığı, planlandığı halde tamamlanmayan işler var ise aksaklığın nedenleri ve sorumlularının kimler olduğu açıklanır.

8) Yapı kooperatifleri birlikleri ve merkez birliklerinde, arsa temini, alt yapı çalışmaları, ortak kooperatiflere arsa tahsisi işlemlerinin mevzuata uygun yapılıp yapılmadığı ortaya konulur.

f) Diğer açıklamalar ve sonuç bölümü

- 1) Kooperatif tasfiye halinde ise, tasfiye aşamasına ilişkin açıklamalara yer verilir.
- 2) Kooperatifin türü, özel durumu gibi nedenler gözetilerek, bu tebliğde yer almayan hususlara ilave olarak denetim kurulu raporlarında gerekli görülen açıklamalara ve önerilere yer verilebilir.
- 3) İşlerin yürütülmesinde görülen eksiklikler ile kanun ve anasözleşmeye aykırı hareketler belirlenmiş ise, kısa açıklama yapılır ve yapılacak işleme dair görüşlere yer verilir.
- 4) Sonuç bölümünde, kooperatifin işlem ve hesaplarının incelenmesi sonucunda ulaşılan kanaat belirtilerek, yönetim kurulunun ibra edilmesi veya ibra edilmemesi genel kurulun takdirine sunulur.

Yürürlük

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğ hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.